

ΒΙΒΛΙΟ

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 15/12/2012 Ημ. Αποδελίωσης: . . 15/12/2012

Σελίδα: 67

WALTER BURKERT
HOMO NECANS
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΕΣ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΜΕΤΡ. ΒΑΪΟΣ ΛΙΑΠΗΣ

Walter Burkert **HOMO NECANS**

μτφ. Βάιος Λιαπής
εκδ. ΜΙΕΤ, σελ. 600

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ανθρώπινης βίας και επιθεκότητας είναι μια από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση συνεκτικών κοινωνικών ομάδων. Η πρωτόγονη θρησκεία με τις θυσιαστήριες τελετουργίες της ήταν, κατά την προϊστορία και την πρώιμη ιστορία του είδους μας, ο θεμελιώδης και θεμελιωτικός μηχανισμός

για τη μετατροπή της ζωικής βίας σε θεσμοθετημένη βία (δηλαδή σε εξουσία) και έτσι εξηγείται γιατί επιβλήθηκε ως ένας από τους ρυθμιστικούς παράγοντες της κοινωνικής συνοχής.

Ο Walter Burkert είναι ένας από τους πιο επιφανείς ερευνητές της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας και θρησκείας, καθηγητής στα Πανεπιστήμια του Βερολίνου και της Ζυρίχης.

Ωστόσο, με αυτό το ρηξικέλευθο βιβλίο του επιχειρεί κάτι ανοίκειο για την εποχή που δημοσιεύτηκε (το 1972): να μελετήσει το φαινόμενο της θρησκείας όχι απλώς από ιστορική άποψη αλλά υιοθετώντας μια ανθρωπολογική και ψυχολογική προσέγγιση. Και σε αυτήν ακριβώς τη νέα βιοανθρωπολογική προσέγγιση παρα-

πέμπει ο λατινικός τίτλος «Homo Necans»: ο άνθρωπος που θανατώνει.

Η βασική υπόθεση του βιβλίου είναι ότι όλες οι μετέπειτα θρησκευτικές ιεροπραξίες αποτελούν μετεξέλιξη της αρχικής θυσιαστικής τελετουργίας του κυνηγιού και των συναφών τελετών εξαγνισμού ή εξιλέωσης από αυτή την πράξη βίας. Με πλήθος επιχειρημάτων υποστηρίζει ότι έτσι εξηγείται η πρωτεύουσα θέση που κατέχει η τελετουργική σφαγή ζώων σε όλες τις αρχαίες θρησκείες. Η σημαντική αυτή μελέτη κυκλοφορεί εδώ και μερικούς μήνες στην Ελλάδα άριστα μεταφρασμένη και επιμελημένη από τον Βάιο Λιαπή.